

Tekst: Toon Berendsen

Interview: Marga Hoek, directeur De Groene Zaak, bestuursvoorzitter Het Groene Brein

Financiële sector kan voorop lopen bij vernieuwing

“Nodig is een nieuw fundament onder onze economie. Zowel ecologische, sociale als financiële activa horen op de balans thuis.” Dat zegt **Marga Hoek**, directeur van De Groene Zaak en auteur van het boek ‘Zakendoen in de Nieuwe Economie’. Juist de financiële sector kan volgens Hoek een cruciale rol spelen bij de verduurzaming van de economie.

PT: Hoek: “De definitie van de economie, en daarmee de definitie van economische groei, is te smal. De afgelopen winter was zacht, waardoor relatief weinig werd verstoofd. De gemiddelde energienota viel per huishouden zo’n 60 euro lager uit. Dat heet dan krimp.

“Ik geloof in een veel bredere basis van de economie: ecologisch, sociaal en financieel. Dat zijn de activa waarmee we waarde creëren. Een zachte winter, waarin consumenten geld overhouden en we minder CO₂ uitstoten, kan in dat perspectief nooit een economisch slechte winter zijn.

“We moeten toe naar een all-inclusive economie, waarin bedrijven sturen op waardevermeerdering van de financiële, sociale en ecologische activa. Je kunt pas spreken van echte waardecreatie als het totaal van kosten en opbrengsten van die drie gebieden aan het eind een plus laat zien.”

Financiële instellingen kunnen die transitie volgens Hoek enorm aanjagen. “De financiële sector bestaat uit pensioenfondsen, verzekeraars, banken en beleggingsinstellingen die veel investeren of investeringen mogelijk maken. Zij bepalen waar ons geld naar toe gaat. Vanwege het volume is de impact van hun investeringskeuzes gigantisch.”

TK: Aantrekkelijk rendement

Enkele dagen voor het gesprek maakten pensioenfonds PGGM en BAM Groep bekend hun samenwerking te verdiepen. Hun joint venture, ter waarde van bijna een half miljard euro, heeft inmiddels in vijf Nederlandse publiek/private samenwerkingsprojecten geïnvesteerd (daaronder autowegen en de nieuwbouw van de Hoge Raad). Daarmee versterken de partijen de economie, terwijl de projecten – aldus het persbericht – “een aantrekkelijk rendement bieden dat is gekoppeld aan de inflatie, waarmee het bijdraagt aan de pensioenambities van de klanten van PGGM”.

Hoek: “Financiële instellingen zijn op die manier dienend aan duurzame ontwikkeling. Hun investeringen zijn gericht op de lange termijn en zetten in op integrale waardecreatie. We moeten de rol van financiële instellingen herijken. Nu is hun propositie: *geld voor geld*. Dit moet worden: *geld voor diensten*, zoals wonen en zorg. Sommige pensioenfondsen zijn daar al mee bezig. Ze onderzoeken de mogelijkheden om pensioen uit te keren in de vorm van ‘wonen’, ‘zorg’ of ‘koopkracht’. Want uiteindelijk wil je als senior straks niet zozeer een dikke portemonnee, maar een onbezorgde oude dag.”

TK: Ander risicomanagement

Denken op de lange termijn zal ook leiden tot verandering van het begrip risico. Hoek: “Er ontstaan nu al kleine banken en verzekeraars die met behulp van de sociale media groepen van mensen, verenigd in communities, gaan helpen om hun risico’s te managen. De verzekeraars bieden diensten, bijvoorbeeld op gezondheidsvlak, waardoor je geen groot risico wordt. Traditioneel dekt een verzekeraar het risico af en dat is het dan, op wat preventie na misschien.

“Als verzekeraars weten te bereiken dat kinderen gezonder eten, dan werkt dat op de lange termijn positief door in een lager risico. Natuurlijk zal er altijd risico over blijven, maar verzekeraars kunnen dat als geen ander opvangen. Echter, vanwege de focus op integrale waardecreatie ontstaat een ander, veel duurzamer risicomangement dat direct resulteert in een gezonder business model.”

TK: Nog geen kantelpunt

Natuurlijk worden er stappen gezet, zie het voorbeeld van PGGM en BAM. Maar volgens Hoek nog veel te weinig. Bovendien: van holistische stappen – volledige transitie dus – is nog nauwelijks sprake. “Voor het boek dat ik heb geschreven, heb ik echt over de hele wereld naar voorbeelden moeten zoeken.”

Hoek: “Elke stap is belangrijk, er ontstaat immers beweging. Wat dat betreft, juich ik ook initiatieven als Eerlijke Bankwijzer en Eerlijke Verzekeringwijzer toe. Zij zetten het onderwerp op de agenda. Rankings als van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling laten zien welke bedrijven het duurzamer doen dan andere. Ook dat draagt bij aan vergroting van het bewustzijn. Maar het schort aan een totale beweging.”

De crisis had het kantelpunt kunnen zijn, maar uiteindelijk bleef het meeste bij het oude. “Mensen blijken buitengewoon hardleers. Maar we krijgen de crises die we verdienen.” Volgens Hoek is het niet altijd onwil. Vaak is het onvermogen, mensen weten niet hoe ze hun bestaande organisatie kunnen transformeren. Hoek noemt het heel belangrijk dat bedrijven zorgen voor genoeg jonge medewerkers. “De nieuwe generaties zijn van nature al veel meer vertrouwd met het nieuwe denken.”

Hoek raadt organisaties aan om jongere medewerkers de ruimte geven. “Of zet apart een nieuwe organisatie op, die later al dan niet in het bestaande bedrijf wordt geschoven. Een andere manier: verbind je met de communities die overal ontstaan.”

Niets doen is volgens Hoek geen optie en “als je ceo bent, heb je ook geen excuus. Als je écht wilt veranderen, lukt dat. Is het niet individueel, dan collectief.”<<

Duurzame business door leggen van verbindingen

De Groene Zaak (www.degroenezaak.com), aldus directeur Marga Hoek, “bundelt ondernemingen die in de hoogst mogelijke versnelling willen verduurzamen. De sterk groeiende vereniging doet dit door te lobbyen voor een beter ondernemersklimaat, door samen met onze partners winstgevend, duurzame business te maken en door nieuwe kennis en competenties te ontwikkelen op het snijvlak van business en verduurzaming”. Dit laatste in samenwerking met het eveneens door Hoek geleide Groene Brein, dat duurzame wetenschappers bundelt.

De partners delen de missie die De Groene Zaak uitdraagt. Dat bekrachtigen ze door de [Business Principles](#) van De Groene Zaak bij aanvang van hun lidmaatschap te ondertekenen. “Business principles die overigens steeds ambitieuzer worden en onlangs weer zijn aangescherpt”, zegt Hoek. Onder de partners bevinden zich momenteel een aantal financiële instellingen, waaronder PGGM, ASN Bank, Triodos Bank.

Hoek initieert innovaties met haar Groene Zaak en Groene Brein, ook en zelfs juist voor en met de financiële wereld. Zo is met Het Groene Brein een community of practice gestart teneinde financiële opleidingen te verduurzamen. Ook start binnenkort een programma om pensioenfondsen fundamenteel over hun doelstelling en waardecreatie te laten denken; teneinde deze radicaal te herijken. En start De Groene Zaak een programma om integrated reporting met partners op een veel ambitieuzer niveau te implementeren en vooral de sociale waardecreatie in de winst- en verliesrekeningen van ondernemingen te krijgen.

Kern van De Groene Zaak is het leggen van verbindingen. Dat is ook precies wat Marga Hoek drijft. Hoek is sinds 2010 directeur van De Groene Zaak. Verder is zij voorzitter van Het Groene Brein (wetenschappers voor een dure economie). Vorig jaar schreef zij het boek *Zakendoen in de nieuwe economie*, verkozen tot managementboek van het jaar 2014. In het boek maakt zij de nieuwe economie concreet door samenhang te creëren. In het boek ruim baan voor financiering: het bevat een hoofdstuk dat uitgebreid stilstaat bij de nieuwe rol van financiering voor ondernemers alsmede de gewenste (rol)verandering van de financiële sector beschrijft.

De nieuwe generaties zijn van nature al veel meer vertrouwd met het nieuwe denken.